

1949 m. sausio 25 d. Panevėžio aps. Smilgių vls. Padaugyvenės k. (dabar – Radviliškio r. sav.) MGB vidaus kariuomenės 25-ojo šaulių pulko kareivai vykdė karinę čekistų operaciją. Jos metu gyventojo Antano Meškauskos sodyboje aptiktas Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės štabo bunkeris. Per susišaudymą žuvo jame slėpęsi: rinktinės vadas Petras Masiulaitis-Virpša, Giria, jo asmens sargybinis Mečislovas Baltramiejūnas-Tadas, rinktinės štabo Žvalgybos skyriaus viršininkas Antanas Brazauskas-Žaibas, partizanai Ona Brazauskaitė-Vaikutis, Juozas Montvilas-Apuokas, Petras Paluckas-Žukas ir Kazimieras Venclovas (Venslovas)-Dėdė.

Žuvusiųjų palaikai niekinti ir užkasti Šeduvoje (Radviliškio r.). Pradėjus Atgimimui rasti ir 1990 m. palaidoti Šeduvoje m. naujosiose kapinėse.

Vakarų Lietuvos partizanų sritis, Atlasas: Kęstučio, Prisikėlimo ir Žemaičių apygardos, Vilnius: LGGRTC, 2010, l. 114.

PETRAS MASIULAITIS-VIRPŠA, GIRIA

1912 09 08–1949 01 25

Petras Masiulaitis gimė 1912 m. rugėjo 8 d. Panevėžio aps. Šeduvoje vls. Užuožerių k. Silvestro Masiulaičio ir Anelės Labanauskaitės-Masiulaitienės šeimoje. Dirbo Šiaulių aps. Radviliškio vls. veikusiose Linkaičių artilerijos dirbtuvėse. Lietuvos šaulių sajungos narys. Mėgo staliaus darbus. Pats pasigamino smuiką ir mandoliną. Užuožerių k. krepšinio komandos kapitonas.

Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės vadas P. Masiulaitis-Virpša, Giria. 1948 m. lapkričio 22 d. iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės vadas P. Masiulaitis-Virpša, Giria su ryšininkė Gene Žvigaitė (pirma iš kairės) ir neatpažinta mergina. iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

Antrojo pasaulinio karo metais tapo Lietuvos laisvės armijos (LLA) nariu.

Žaliosios rinktinės partizanas nuo 1944 m. rudens. Nuo 1948 m. balandžio 22 d. Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės vadas. Pasak liudininkų, buvo griežtas, tačiau partizanaudamas suorganizavo ansamblį, Užuožerių k. jaunųjų partizanų būrių.

1999 m. birželio 24 d. jam (kaip P. Masilaičiui) pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 1999 m. liepos 30 d. įsakymu suteiktas majoro laipsnis, Lietuvos Respublikos Prezidento 2003 m. gegužės 12 d. dekretu apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi (po mirties).

MEČISLOVAS BALTRAMIEJŪNAS-TADAS

1910 (1913)–1949 01 25

Mečislovas Baltramiejūnas, Tomo, gimė 1910 (1913) m. Panevėžio aps. Smilgių vls. Didiškio k. Ūkininkas.

Nuo 1946 m. Žaliosios rinktinės Jono Vitauto Česnakavičiaus-Valo būrio partizanas. Vėliau – Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės vado P. Masiulaičio asmens sargybinis.

2001 m. gegužės 31 d. M. Baltramiejūnui pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

ANTANAS BRAZAUSKAS-ŽAIBAS

1917 07 03–1949 01 25

Antanas Brazauskas gimė 1917 m. liepos 3 d. Kėdainių aps. Pašušvio vls. Paberžių k. Vladislovo Brazauskos ir Eufrozinos Buivydaitės-Brazauskienės šeimoje. 1938–1939 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Dalyvavo Vilniaus atgavimo žygyje. Dirbo girininko pavaduotoju.

Žaliosios rinktinės partizanas nuo 1944 m. rudens. Vėliau – Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės štabo Žvalgybos skyriaus viršininkas.

Kartu žuvusios Onos Brazauskaitės-Vaikučio ir 1949 m. kovo 13 d. žuvusio Vaclovo Brazauskos-Vairo brolių.

1999 m. kovo 30 d. A. Brazauskui pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

LGGRTC medžiaga

Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės štabo Žvalgybos skyriaus viršininkas A. Brazauskas-Žaibas. iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

ONA BRAZAUSKAITĖ-VAIKUTIS

1929 04 04–1949 01 25

Ona Brazauskaitė gimė 1929 m. balandžio 4 d. Kėdainių aps. Pašušvio vls. Paberžių k. Vladislovo Brazauskos ir Eufrozinos Buivydaitės-Brazauskienės šeimoje.

Žaliosios rinktinės partizanė nuo 1947 m. Vėliau – Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės partizanė. Dažnai vykdė žvalgybines užduotis.

Kartu žuvusio Antano Brazauskos-Žaibo ir 1949 m. kovo 13 d. žuvusio Vaclovo Brazauskos-Vairo sesu.

1999 m. balandžio 13 d. O. Brazauskaitėi pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

JOZOAS MONTVILAS-APUOKAS

1922 02 06–1949 01 25

Juozas Montvilas gimė 1922 m. vasario 6 d. Panevėžio aps. Šeduvoje vls. Šileikonių k. Povilo Montvilo ir Elžbietos Cibonaitės-Montviliénės šeimoje.

1941 m. Birželio sukilimo dalyvis. 1944 m. gen. Povilo Plechavičiaus vadovaujančios Lietuvos vietinės rinktinės karys.

Žaliosios rinktinės partizanas nuo 1946 m. Vėliau – Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės partizanas.

PETRAS PALUCKAS-ŽUKAS

1924–1949 01 25

Petras Paluckas, Antano, gimė 1924 m. Panevėžio aps. Šeduvoje vls. Šnikonių k. Nuo 1944 m. Žaliosios rinktinės partizanas. 1947 m. spalio 30-osios naktį Panevėžio aps. Šeduvoje vls. Birutės k. dalyvavo kautynėse su MGB Rozalimo vls. poskyrio operatyvine grupe. Jose žuvo Žaliosios rinktinės vadas Juozas Skačauskas-Strausas.

KAZIMIERAS VENCLOVAS (VENSLOVAS)-DÉDÉ

1915 (1918)–1949 01 25

Kazimieras Venclovas (Venslovas), Kazio, gimė 1915 (1918) m. Panevėžio aps. Šeduvoje vls. Raginėnų k.

Mokėsi Šeduvoje progimnazijoje. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje.

Žaliosios rinktinės partizanas nuo 1944 m. Vėliau – Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės partizanas.

Paminklinis akmuo 1949 m. sausio 25 d. šioje vietoje buvusioje A. Meškauskos sodyboje įrengtame Prisikėlimo apygardos Lietuvos žaliosios rinktinės štabo bunkeryje kautynėse su MGB vidaus kariuomenės 25-ojo šaulių pulko kareiviais žuvusiems rinktinės vadui P. Masiulaičiui-Virpšai, Giriai, jo asmens sargybiniu M. Baltramiejūnui-Tadui, rinktinės štabo Žvalgybos skyriaus viršininkui A. Brazauskui-Žaibui, partizanams O. Brazauskaitė-Vaikučiui, J. Montvilui-Apuokui, P. Paluckui-Žukui ir K. Venclovui-Dédei atminti. Radviliškio r. Pakalniškių sen. Raginėnų k. Atidengtas 1997 m. spalio 26 d. buvusių bendražygį V. Mosteikos, K. Lauciūtės-Butkuvienės ir A. Litinsko rūpesčiu. Nuotr. R. Trimoniene, 1997 m.

Parengė Rūta Trimoniene